

Seminár
Nezisková organizácia rozvoja vidieckej turistiky v Modre
Slovenský zväz vidieckej turistiky a agroturistiky
Modra-Harmónia, 16. - 17. máj 2017

**Premeny slovenského vidieka, trendy ďalšieho vývoja v agrozortoch a na vidieku -
Kam kráčaš agrokompex?**

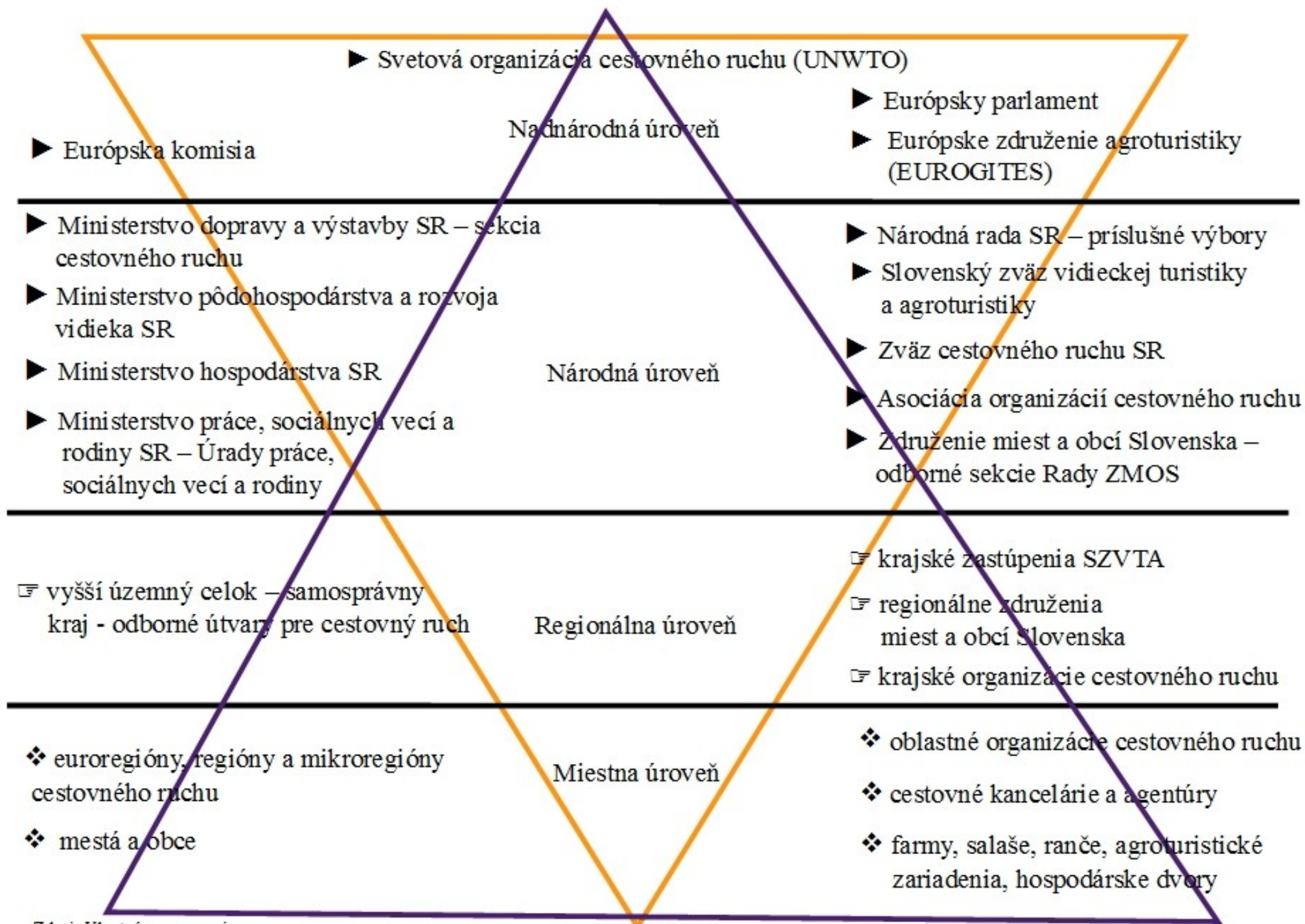
**Vidiecky cestovný ruch a agroturistika zvyšuje hospodársky a sociálny rozvoj obcí
a regiónov – časť II. vidiek a regióny**

Ing. Juraj Kerekeš
osobnosť cestovného ruchu
Slovenskej republiky

INTERVENČNÁ PYRAMÍDA PARTNERSTVA VO VIDIECKOM CESTOVNOM RUCHU

EFEKTÍVNOSŤ MIESTNEJ ÚZEMNEJ SAMOSPRÁVY PODĽA VEĽKOSTNÝCH SKUPÍN MIEST A OBCÍ NA SLOVENSKU

Veľkostné skupiny obcí	Počet obcí	Podiel ľudí žijúci v obciach (v %)	Priemerná efektívnosť (v %)
do 1 000	1 907	15,6	67,6
1 001 – 3 000	761	23,1	80,8
3 001 – 5 000	103	7,0	83,7
5 001 – 10 000	67	7,7	88,1
10 001 – 20 000	35	8,6	88,9
20 001 – 50 000	43	15,5	89,3
50 001 – 100 000	9	10,3	88,4
nad 100 001	2	12,1	79,1
Slovensko	2 927	100	82

Poznámka: Efektívnosť predstavuje podiel výdavkov samospráv na účely mimo Triedy funkčnej klasifikácie COFOG – 01.1.1 Výkonné a zákonodarné orgány.

Slovensko má viac ako 3,5 násobne vyšší podiel starostov a viac ako 2 násobne vyšší podiel poslancov na 100 tis. obyvateľov ako priemer EÚ. Príčinou je rozdrobenosť a vidiecky (rurálny) charakter krajiny, ktoré vedú k vysokým výdavkom na zabezpečenie správy. Až 92% obcí má menej ako 3 tis. obyvateľov.

Zdroj: Národný program reforiem 2017, MF SR

MOŽNOSTI VIDIECKEHO CESTOVNÉHO RUCHU A VINÁRSKÝCH AKTIVÍT V REGIÓNOCH CESTOVNÉHO RUCHU PODĽA SAMOSPRÁVNÝCH KRAJOV

Legenda:

- štátne hranice
- regióny cestovného ruchu
- samosprávne kraje
- vidiecky cestovný ruch
- vinárske aktivity

INVESTOVAŤ A SPÁJAŤ PRE ROZVOJ VIDIECKEHO CESTOVNÉHO RUCHU A AGROTURISTIKY

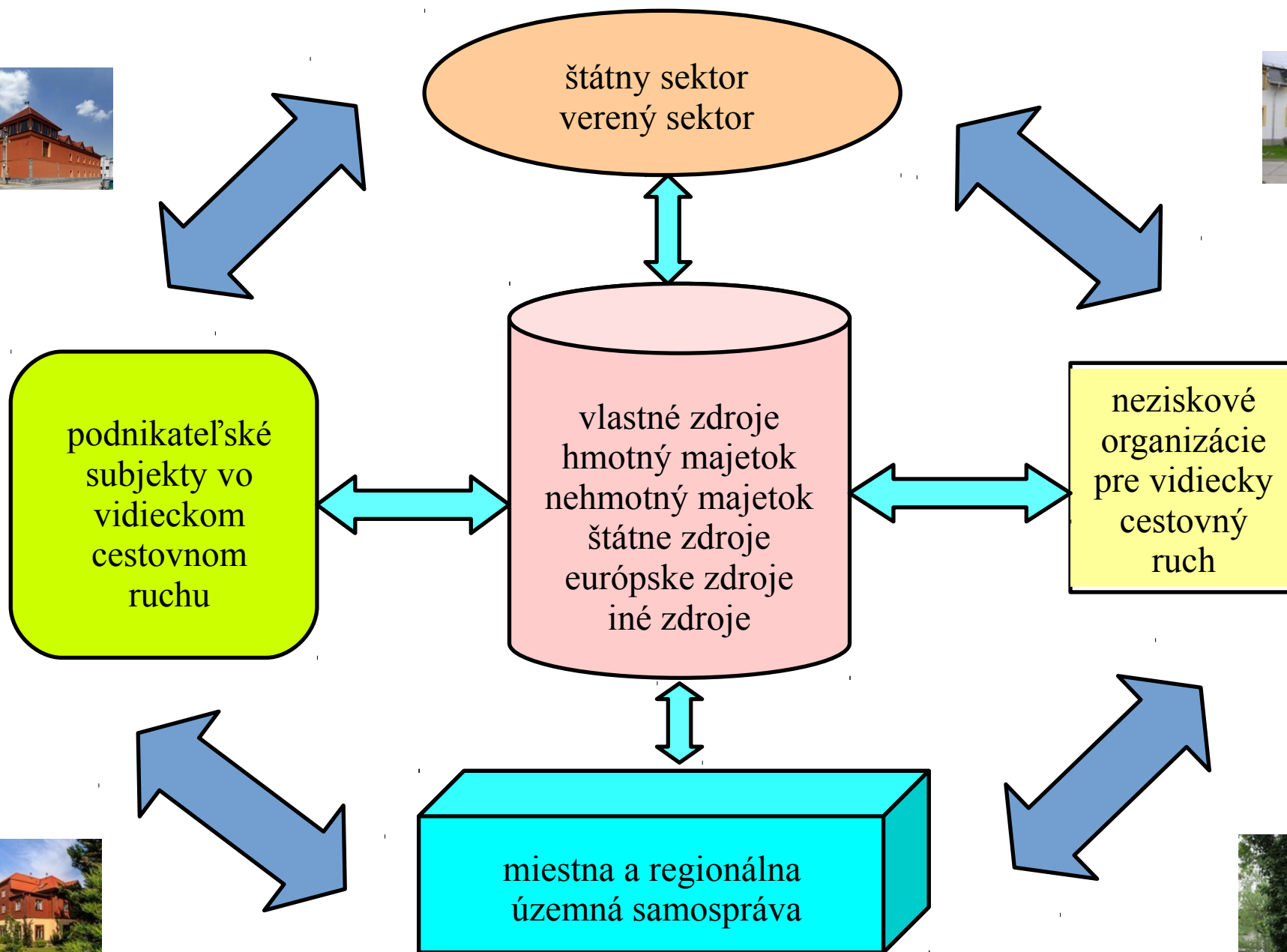
Európska únia (EÚ) momentálne potrebuje energiu z tej najspodnejšej úrovne, a to z miest a regiónov. Tie v EÚ totiž môžu prispieť k rozvoju blaha občanov a investícií. Na tlačovej konferencii 7. Európskeho summitu regiónov a miest konaného 8.-9. júla 2016 v Bratislave uviedol predseda Európskeho výboru regiónov Markku Markkula:

- hlavnou témou je **potreba investícií a lepších spojení subjektov aj cezhraničných** s cieľom dosiahnuť inteligentnejší, ekologickejší a udržateľnejší rast
- využiť na maximum **strategický investičný balík** EÚ (300 mld. € do roku 2020)
- ponúknuť investorom **kvalitné projekty** tak, aby umožnili vidieku, mestám a regiónom stať sa inteligentnými a formovať politiky, **ktoré budú udržateľné**
- **zjednodušiť čerpanie eurofondov**
- dostať **najmodernejšie technológie** priamo na naše územie
- **spoločne riešiť problémy**, ktoré sa týkajú napr. výstavby bytov, mobility, ochrany životného prostredia, tvorby pracovných miest, nárastu extrémizmu či migrácii

Európsky výbor regiónov podporuje víziu budúcnosti Európy založenú **na posilnení investícií na podporu súdržnosti, udržateľného rastu a tvorby pracovných miest na vidieku**, v mestách a regiónoch.

INTERAKCIE INVESTOVANIA A SPÁJANIA PRE ROZVOJ VIDIECKEHO CESTOVNÉHO RUCHU

ZJEDNODUŠENIE POSKYTOVANIA PRÍSPEVKOV Z EURÓPSKÝCH ŠTRUKTURÁLNYCH A INVESTIČNÝCH FONDŮV

Dvojkolový systém posudzovania žiadostí o Európske štrukturálne a investičné fondy

1. kolo - žiadateľ predloží stručne vypracovaný projektový zámer v ktorom popíše cieľ projektu, jeho prínosy a predpokladané oprávnené výdavky. Odborná komisia zámer posúdi a žiadateľovi odporučí alebo neodporučí, aby sa projektu ďalej venoval a oznámi žiadateľovi splnenie alebo nespĺnenie podmienky výzvy.

2. kolo – žiadateľ na základe odporúčenia a splnenia podmienok výzvy spracuje komplexne projekt. Užívateľovi neposkytuje nenávratný finančný príspevok poskytovateľ na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ale sú mu poskytnuté až následne zo strany prijímateľa, resp. partnera na základe osobitnej písomnej zmluvy.

Vykazovanie výdavkov - žiadateľ si bude môcť vykazovať paušálne sumy na nepriame výdavky (výdavky na administratívu projektu, pohonné hmoty, energie, elektronické a mobilné služby a pod.) v určitých prípadoch až do výšky 40 % z projektu. Poskytovateľ uvedie vo výzve podmienky uplatnenia zjednodušeného vykazovania výdavkov a spôsob výkonu kontroly.

Zdroj: Návrh zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov s predpokladanou účinnosťou od 05/2017

EURÓPSKE ŠTRUKTURÁLNE A INVESTIČNÉ FONDY (EŠIF)

V PROGRAMOVOM OBDOBÍ 2014-2020

Operačné programy cieľa: Investovanie do rastu zamestnanosti

	názov operačného programu	riadiaci orgán	pridelené finančné prostriedky (€)
1.	Operačný program Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR	2 266 776 537
2.	Operačný program Integrovaná infraštruktúra	MDV SR	3 966 645 373
3.	Operačný program Ľudské zdroje	MPSVR SR	2 204 983 517
4.	Operačný program Kvalita životného prostredia	MŽP SR	3 137 900 110
5.	Integrovaný regionálny operačný program	MPRV SR	1 754 490 415
6.	Operačný program Efektívna verejná správa	MV SR	278 449 284
7.	Operačný program Technická pomoc	ÚV SR	159 071 912
8.	Program rozvoja vidieka SR	MPRV SR	1 559 691 844
9.	Operačný program Rybné hospodárstvo	MPRV SR	15 785 000
		spolu	15 343 793 992

PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA SR 2014-2020

Podopatrenie 7.4 – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry so zameraním sa na:

- ◆ vytváranie podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrů, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov,
- ◆ zvýšenie bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov),
- ◆ vytváranie podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.

Podopatrenie 7.5 – Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie so zameraním sa na:

- ◆ investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.,
- ◆ investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKY a pod.,
- ◆ budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhladkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.

Podopatrenie 16.3 – Spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizácii spoločných pracovných procesov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb v oblasti cestovného ruchu a ich uvádzania na trh so zameraním sa na spoluprácu medzi malými hospodárskymi subjektmi v odvetví poľnohospodárstva, potravinovom reťazci, sektore lesného hospodárstva a v sektore cestovného ruchu pri organizácii spoločných pracovných procesov, spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb a marketingu v oblasti cestovného ruchu. Cieľom je prostredníctvom spolupráce zvýšiť efektivitu vykonávaných činností.

OPERAČNÉ PROGRAMY CIEĽA: INVESTOVANIE DO RASTU ZAMESTNANOSTI

Operačný program Výskum a inovácie

Prioritná os 3 - Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu malých a stredných podnikov (okrem Bratislavského samosprávneho kraja - BSK) s tematickým cieľom Zvýšenia konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, je zameraná na investičnú prioritu:

3.3 Podpora vytvárania a rozširovania vyspelých kapacít pre vývoj produktov a služieb so špecifickým cieľom

3.3.1 Zvýšenia konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov vo fáze rozvoja.

Prioritná os 4 - Rozvoj konkurencieschopných malých a stredných podnikov v BSK s tematickým cieľom Zvýšenia konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, je zameraná na investičnú prioritu:

4.1 Podpora kapacity malých a stredných podnikov pre rast na regionálnych, celoštátnych a medzinárodných trhoch a zapojenia sa do procesov inovácií so špecifickým cieľom

4.1.1 Nárastu podielu ziskových malých a stredných podnikov v BSK.

Oprávnené regióny na čerpanie podpory z EŠIF sú:

prioritná os 3 – všetky VÚC okrem BSK, prioritná os 4 – BSK

OPERAČNÉ PROGRAMY CIEĽA: EURÓPSKA ÚZEMNÁ SPOLUPRÁCA

operačný program	pridelené finančné prostriedky (€)
Programy cezhraničnej spolupráce	1 101 563 708
Programy nadnárodnej spolupráce	468 505 709
Programy medziregionálnej spolupráce	1 043 943 608
Spolu:	2 614 013 025

INTERREG V-A
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

Interreg
Poľsko-Slovensko

European Regional Development Fund

EUROPEAN UNION

Interreg
Slovakia-Austria

EUROPEAN UNION

Interreg
Slovakia-Hungary

EUROPEAN UNION

Interreg
CENTRAL EUROPE

European Union
European Regional
Development Fund

PROGRAMY CEZHRAŇIČNEJ SPOLUPRÁČE V KONTEXTE PODPORY VIDIECKEHO CESTOVNÉHO RUCHU

Operačný program Slovenská republika - Česká republika

Prioritná os 2.1 - Zvýšenie atraktívnosti kultúrneho a prírodného dedičstva pre obyvateľov a návštevníkov cezhraničného regiónu s tematickým cieľom ochrany životného prostredia a podpory efektívneho využívania zdrojov v rámci aktivity špecifických cieľov je zameraná na plánovanie, prípravu a budovanie cyklistických ciest a turistických chodníkov s dôrazom na zlepšenie prepojenia kultúrne a prírodne významných lokalít v cezhraničnom regióne.

Oprávnené regióny na čerpanie podpory z EŠIF sú **na slovenskej strane** Trnavský, Trenčiansky a Žilinský samosprávny kraj a **na českej strane** Jihomoravský, Zlínsky a Moravskoslezský kraj

PROGRAMY CEZHraničnej SPOLUPRÁCE V KONTEXTE PODPORY VIDIECKEHO CESTOVNÉHO RUCHU

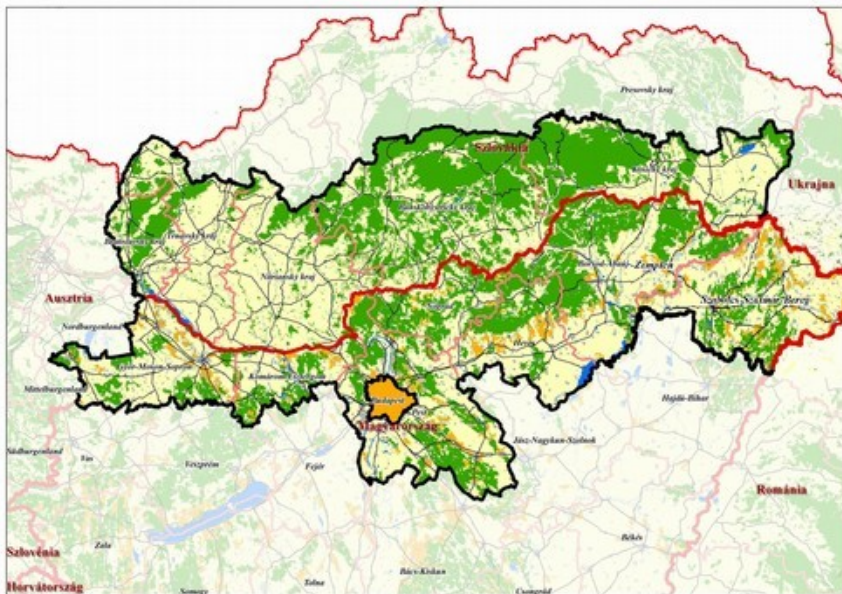
Operačný program Slovenská republika – **Maďarsko**

Prioritná os 1 – Príroda a kultúra - je zameraná na zvýšenie atraktívnosti prihraničnej oblasti prostredníctvom zachovania a ochrany životného prostredia a kultúrnych hodnôt s aktivitami:

(a) Návrh cezhraničných akčných plánov na zlepšenie kapitalizovania regiónov kultúrneho a prírodného dedičstva a kombinácia turizmu s propagáciou a ochranou prírodného a kultúrneho dedičstva (destinačný manažment, spoločné marketingové stratégie, výmena skúseností, vzájomné učenie sa, pilotné aktivity),

(b) Spoločný rozvoj turistických produktov a ponúk, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu a rozvoj cezhraničnej infraštruktúry ekoturizmu.

Oprávnené regióny na čerpanie podpory z EŠIF sú **na slovenskej strane** Banskobystrický, Bratislavský, Košický, Nitriansky a Trnavský samosprávny kraj a **na maďarskej strane** mesto Budapešť a župy Győr – Moson – Sopron; Komárom – Esztergom; Pest; Nógrád; Heves; Borsód – Abaúj – Zemplén; Szabolcs – Szatmár – Bereg.

PROGRAMY CEZHRANIČNEJ SPOLUPRÁČE V KONTEXTE PODPORY VIDIECKEHO CESTOVNÉHO RUCHU

Operačný program Slovenská republika – Rakúska republika

Prioritná os 2 – Podpora prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity - je zameraná na špecifický cieľ

2.1 Podporovania zhodnotenia prírodného a kultúrneho dedičstva s tematickým cieľom Posilňovania spoločného prístupu k zhodnoteniu prírodného a kultúrneho dedičstva udržateľným spôsobom s cieľom ďalej rozvíjať programovú oblasť ako atraktívnu turistickú destináciu.

Oprávnené regióny na čerpanie podpory z EŠIF sú **na slovenskej strane** Bratislavský a Trnavský samosprávny kraj a **na rakúskej strane** severné a stredné Burgenlandsko (NUTS III), Viedeň a Dolné Rakúsko.

PROGRAMY CEZHRAŇIČNEJ SPOLUPRÁČE V KONTEXTE PODPORY VIDIECKEHO CESTOVNÉHO RUCHU

Operačný program Slovenská republika – Poľská republika

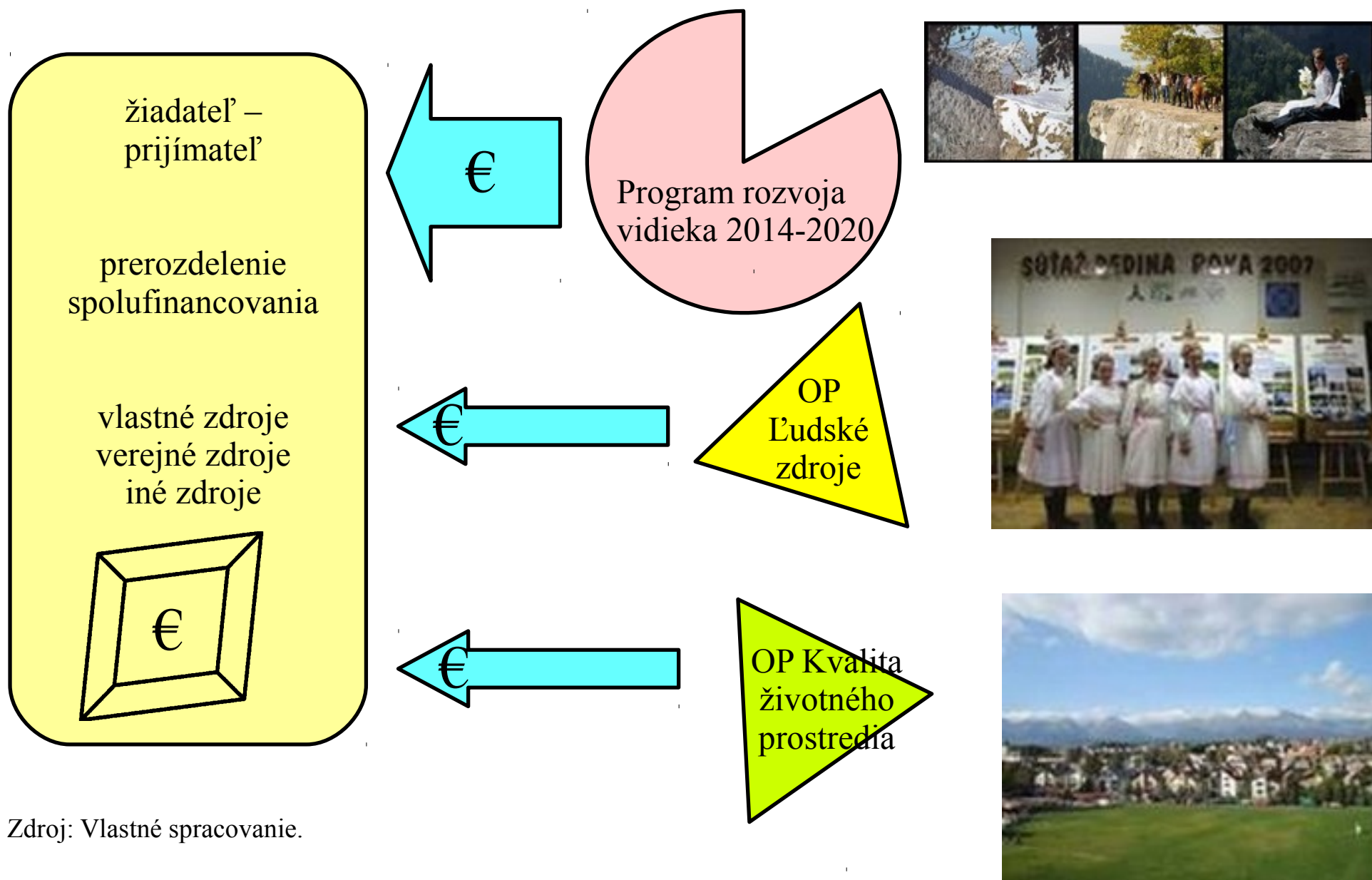
Prioritná os 1 - Zintenzívnenie trvalo udržateľného využitia kultúrneho a prírodného dedičstva návštevníkmi a obyvateľmi s cieľom ochrany životného prostredia a podpory efektívneho využívania zdrojov sa aktivitami zameriava na:

(c) vytvorenie a rozvoj cezhraničnej medzisektorovej spolupráce týkajúcej sa dedičstva cezhraničného územia medzi napr. akademickými a kultúrnymi inštitúciami, samosprávnymi orgánmi, sociálnymi partnermi, národnými parkmi a chránenými krajinnými oblasťami, napr. **spolupráca medzi inštitúciami a podpora spoločných aktivít zameraných na ochranu prírodných zdrojov, okrem iného ochrana biodiverzity a pod.**,

Oprávnené regióny na čerpanie podpory z EŠIF sú **na slovenskej strane** Prešovský a Žilinský samosprávny kraj a okres Spišská Nová ves v Košickom samosprávnom kraji a **na poľskej strane** krosniansky, przemyský, nowosądecký, oswiecimský a bielsky, a pre okres (powiat) Pszczyna v tyskom subregióne, okres (powiat) Rzeszów a mesto Rzeszów v rzeszovskom subregióne, a okres (powiat) Myślenice v krakovskom subregióne.

PRÍKLAD INVESTOVANIA A SPÁJANIA SYNERGICKO-KOMPLEMENTÁRNYM FINANCOVANÍM z Európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 - 2020

Zdroj: Vlastné spracovanie.

MEMORANDUM PRE ROZVOJ VIDIEKA

medzi vládou SR, Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a Združením miest a obcí Slovenska

Významní aktéri v oblasti podpory rozvoja vidieka, si uvedomujú dôležitosť potreby kvalitného nastavenia procesov Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 (PRV SR), Integrovaného regionálneho operačného programu 2014-2020 (IROP) a ich následnej implementácie. Memorandum je zamerané:

I. Vláda SR v prípade vzniku dodatočných finančných zdrojov v implementácii PRV SR a IROP

- vytvorí podmienky pre intenzívnejšiu implementáciu stratégií CLLD (Community Led Local Development - Miestny rozvoj vedený komunitou) v objeme až do výšky 60 mil. €.

II. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR) prijme také kroky, aby boli:

- naplnené strategické ciele PRV SR, najmä tretí strategický cieľ zameraný na vyvážený územný rozvoj vidieckych hospodárstiev a komunít vrátane vytvárania a udržania pracovných miest,
- garantované výšky alokácie určené na čerpanie pre miestnu samosprávu v rámci opatrení 7. PRV SR v objeme času podpisu memoranda,
- naplnené harmonogramy výziev budú uverejňované na webovom sídle MPRV SR,
- prostredníctvom miestnych akčných skupín sa implementácia CLLD začala do 30.09.2017,
- verejno-súkromné partnerstvá s hodnotiacou správou z prvého kola výzvy si mohli upraviť CLLD stratégie podľa nových podmienok druhého kola výzvy a spájať územia,
- predložené projekty miestnych samospráv v podopatreniach 7.2 a 7.5 boli vyhodnotené v najkratšom čase, najneskôr do 31.08.2017,
- nové výzvy pre obce v podopatrení 7.4. boli vyhlásené do 31.05.2017 a otvorené do 10/2017,
- vecný, časový a finančný rámec implementácie opatrení 7. PRV SR a prístupu LEADER/CLLD (cestovná mapa) bol komunikovaný s predstaviteľmi Združenia miest a obcí Slovenska.

III. Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) sa zaväzuje:

- zabezpečenie posunu predložených informácií uvedených bode I. a II. obciam a mestám,
- poskytnutie maximálnej súčinnosti pri príprave dokumentov uvedených v bode II.

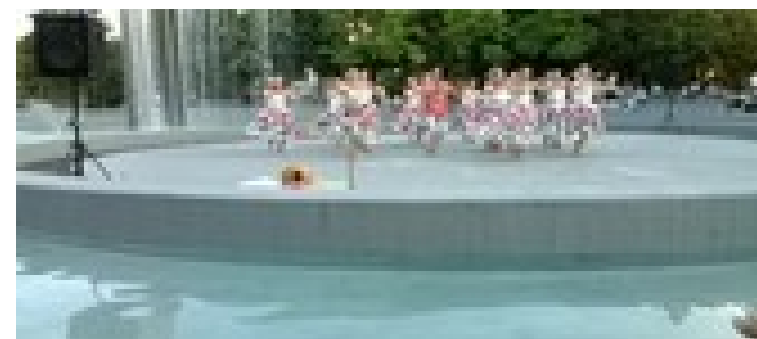
Aktívny turista – letné športy, voda a aktívny pohyb, hory a turistika, zimné športy, náročné turistické vychádzky a pokoj v prírode

Pasívny turista – zdravie a pohoda (SPA wellness), oddych, relax, rekreácia, regenerácia

Turista zameraný na poznávanie – kultúrne dedičstvo, tradičný vidiek a ľudová kultúra, miestna gastronómia, pamiatky UNESCO

Turista vyhľadávajúci zábavu – spoločenské ľudovo-umelecké kultúrne podujatia, zážitkový cestovný ruch, hudobné festivaly, atraktívne regionálne podujatia

Turista vyhľadávajúci obchod a vzdelávanie – MICE - kongresový a incentívny (vzdelávací) cestovný ruch, nakupovanie domácich výrobkov z dreva, kože, drôtov a pod.

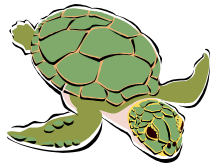

SEGMENTÁCIA TURISTOV PODĽA ZÁUJMU TRHOV

podľa: **fyzického veku**

mladý do 25 rokov, stredná generácia, rodiny s deťmi, seniori 60+, seniori s vnúčatami a pod.

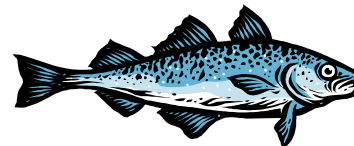
podľa: **špecifických vlastností**

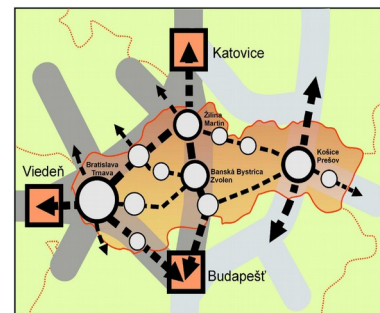
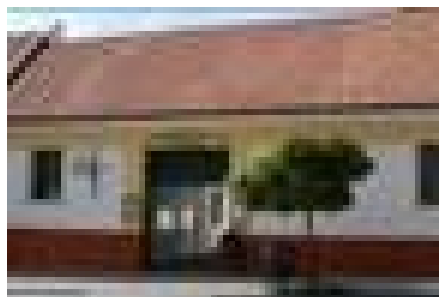
pocity a skúsenosti, významné rodinné stretnutia, single turista, LGBTI, turista s domácim miláčikom (pes, papagáj, korytnačka, akváriové rybičky, mačky), romantický útek vo dvojici a pod.

podľa: **zdrojových trhov**

hudobné slávnosti, súťaže vo varení miestnych a regionálnych špecialít, vystúpenia tanečných a hudobných súborov, hudobné skupiny a sólisti, folklórne festivaly, poľovníctvo a rybárstvo a pod.

NÁMETY NA ROZVOJ VIDIECKEHO CESTOVNÉHO RUCHU A AGROTURISTIKY DO ROKU 2020

- Rozvíjanie priestorového efektu vidieka za účelom značného rastu **záujmu o bývanie v dedinských sídlach** a územiach s dobrým životným prostredím v menších lokalitách.
- Revitalizovanie dediny, zlepšovanie podmienok pre nadsídelnú kooperáciu a začleňovanie dedinských sídiel do **mikroregionálnych, regionálnych** a nadregionálnych vzťahov a diverzifikovanie ekonomickej základne vidieka.
- Zavádzanie **digitalizovaných informačných a komunikačných technológií, biotechnológií** a pod. na vidiek tak, aby vidiecky cestovný ruch a agroturistika na vidieku boli významne prepojené na miestny a regionálny rozvoj.
- **Popularizovanie slovenského vidieckeho cestovného ruchu** a agroturistiky na Slovensku a v zahraničí.
- **Investovanie a spájanie** = Európsky samit miest a regiónov – Bratislava 08.-09.07.2016 = spojiť zdroje + nápady + ľudí – vytvoriť rozvojové stratégie
- **Posilnenie rozvoja produktov cestovného ruchu**, ktoré majú vysokú pridanú hodnotu a prinášajú vyššiu efektivitu vynaložených nákladov. **Najmä voľnočasové aktivity** zamerané na **vidiecku turistiku**, zimný a zážitkový cestovný ruch. (citácia: Programové vyhlásenie vlády SR – kapitola Hospodárska politika – časť cestovný ruch)

ZNAČKA SLOVENSKO: JEDNOTNÁ VIZUÁLNA IDENTITA SLOVENSKA, JEDNOTNÁ PREZENTÁCIA SLOVENSKA

plná verzia značky Slovensko

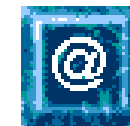
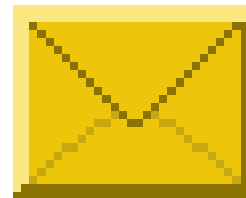
značka Slovensko pre **segment cestovného ruchu**

„značku Slovensko mimovládne právnické a fyzické osoby implementujú v tlačových a digitálnych materiáloch s celoslovenskou pôsobnosťou v súčinnosti s dizajn manuálom dobrovoľne“

<http://www.mzv.sk/znacka-slovenska/strucny-prehľad-doterajsich-aktivit>

<http://www.sacr.sk/sacr/logo/>

SPÁJANIE DIGITALIZÁCIOU

e-mail

Google Slovensko

twitter #UNWTO

VÝVOJ MEDZINÁRODNÉHO CESTOVNÉHO RUCHU V EURÓPE

Príjazdy turistov: (rok – počet turistov)

rok 1990 – 262 mil.

rok 2016 – 615 mil.

predpoklad

rok 2030 – 744 mil.

Príjmy z výjazdov: (rok – suma príjmov)

rok 1990 – 201 bil. \$

rok 2015 – 450 bil. \$

za rok 2015 (%):

6% z celkových výjazdov

23% z výjazdových služieb

Ďakujem za pozornosť

SLOVENSKÝ ZVÁZ VIDIECKEJ TURISTIKY
A AGROTURISTIKY

UDEKUE

PAMÄTNÝ LIST

Ing. Jurajovi Kerekešovi

za obetivú prácu pri rozvoji vidieckej turistiky v SR
pri príležitosti 25. výročia vzniku SZVTA

Ing. František Mach, ČSĽ
Čestný predseda SZVTA

Ing. Juraj Kerekeš
Predseda SZVTA

Sľ
Sľofan Piri
Predseda SZVTA

V Hlohovciach dňa 12. októbra 2014

